

Sosyal Medya Bozukluğu: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

DOI: 10.26466/opus.521522

*

Çağdaş Caz* - Sait Bardakçı**

* Araş.Gör. Dr, Yozgat Bozok Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/ Yozgat / Türkiye

E-Posta: cazcadag@gmail.com

ORCID: [0000-0003-0262-6114](https://orcid.org/0000-0003-0262-6114)

** Dr. Öğretim Üyesi., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF/İşletme Bölümü/ Sivas/ Türkiye

E-Posta: sait_bardakci@hotmail.com

ORCID: [0000-0003-3720-5029](https://orcid.org/0000-0003-3720-5029)

Öz

Gelişen teknolojiye bağlı olarak araç/gereçlerin artması ile birlikte internet kullanımı hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. İnternet kullanımında meydana gelen gelişmelere bağlı olarak sosyal medya sayısında artış gözlenmiştir. Kimi birey sosyal medyayı faydalı bir şekilde kullanırken, kimi birey ise farklı amaçlar için kullanmaktadır. Bu düşünceye istinaden çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım bozukluğunu incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmaya, 704 üniversite öğrencisi (188 erkek, 516 kadın) katılım göstermiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak; Saoci, Ercengiz ve Aysan (2018) tarafından geliştirilen "Sosyal Medya Bozukluğu Ölçeği" ile araştırmacı tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veriler; betimsel istatistikî yöntemler, bağımsız gruplar için t testi, üç veya daha fazla kategoriden oluşan değişkenler için ise tek yönlü varyans (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeyi cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Ancak, sosyal medyanın bozukluğunun farklı bölümlerde öğrenim gören öğrenciler arasında, en sık kullanılan sosyal medyada, sosyal medyanın kullanım amacında farklılık yarattığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya bozukluğu, Üniversite öğrencisi, Sosyal ağ

Social Media Disorder: A Research on University Students

*

Abstract

The use of the Internet with the increase of tools depending on the developing technology has become an integral part of our lives. There has been an increase in the number of social media due to the developments in internet usage. Some individuals use social media in a beneficial way, while others use it for different purposes. Based on this idea, the aim of this study is to examine social media usage disorder of university students. For this purpose, 704 university students (188 male, 516 female) participated in the study. As a data collection tool; Social Media Disorder Scale "developed by the Prosecutor, Ercengiz and Aysan (2018) and "Personal Information Form" was used by the researchers. Data; Descriptive statistical methods were analyzed with t-test for independent groups and one-way variance (ANOVA) for three or more categories. As a result of the research; social media disorder did not make any difference between male and female students. However, it has been determined that the social media has a difference in the use of social media in the most frequently used social media among the students studying in different departments.

Keywords: *Social media disorder, University Students, Social network*

Giriş

Günümüzde internet, sosyal medya ve mobil teknolojiler artık günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Sosyal medya, kendine yetecek kadar bilgisayar, tablet ve akıllı telefon kullanabilen herkesin ilgi odağı haline gelmiştir (Hazar, 2011). Özellikle gençler ve üniversite öğrencileri, kolay ve hızlı erişebilme özelliğine sahip bir kitle iletişim aracı olan internet ve sosyal medyayı gün geçtikçe akademik veya diğer amaçları için sıklıkla kullanmaktadırlar. Bu araçlar sadece iyi bir bilgi kaynağı olmakla kalmamakta, aynı zamanda sosyal etkileşimler, oyun, eğlence gibi diğer amaçlar için de iyi bir başvuru kaynağı haline gelmişlerdir (Singh ve Barmola, 2015).

Sosyal medya ağları ya da siteleri internet teknolojisinin günlük yaşamımıza kattığı ve her geçen gün kullanıcı sayısının arttığı popüler kültürün öğelerinden biridir. Gittikçe kullanımı artan sosyal medya, karşılıklı konuşmaları geliştirerek insanların iletişim biçimini değiştiren web tabanlı bir teknolojidir ve temelde kişinin şahsi kullanımını, performansını ve üretkenliğini kişiselleştirebilecekleri bir alandır (Cabral, 2011). Teknolojide gelenen noktaya istinaden sosyal paylaşım ağları toplum bireylerinin ilgi odağı olmakta, sanal dünya gerçek hayatın önüne geçmektedir (Kırık, Arslan, Çetinkaya, ve Gül 2015).

Kişiler özellikle gençler internet teknolojisini sosyal medyaya girmek için kullanmaktadır. Sosyal medya kullanımlarında ebeveyn, öğretmen denetimi olmadığı durumlarda ergenlerin olumsuz içeriklerle karşılaşması ve bu içeriklerden etkilenme olasılığı yüksektir. Gündelik hayatta sıklıkla kullanılan sosyal medya uygulamaları milyonlarca insan tarafından kullanılmaktadır (Ergenç, 2011; Hazar, 2011). Bu yaygın kullanıma rağmen net bir tanımlamaya sahip olmayan sosyal medya kavramı, bazı çalışmalarda Web 2.0 ile eşdeğer görülmektedir (Dikme, 2013). Bazı çalışmalarda (İşlek, 2012; Yayla, 2010) ise bu iki kavramın farklılığına vurgu yapılmıştır.

Teknolojide yaşanan gelişmeler, fırsatlar sunmanın yanı sıra bazı riskleri de beraberinde getirmiştir. Bu risklerin başında, geleneksel akran zorbalığının okul ortamından siber uzama taşınmasıyla ortaya çıkan siber zorbalık olgusu gelmektedir (Patchin ve Hinduja, 2006). Bu risklerden biri de sosyal medya bozukluğudur (Savcı, Ercengiz ve Aysan, 2018). Sosyal

medya bozukluğu/bağımlılığı DSM-V’te bir bozukluk olarak tanımlanmamaktadır. Ancak, literatürde sosyal medya bağımlılığı bir davranışsal bağımlılık olarak değerlendirilmektedir (Griffiths ve Szabo, 2014; Kuss ve Griffiths, 2011). İlgili literatür incelendiğinde farklı alanlarda farklı çalışmaların, Savcı ve ark., (2018); Akkaya ve Zerenler (2017); Sarıçam ve Adam-Karduz (2018); Ünlü (2018); Çiftçi (2018); Lim ve An (2018); Mitchell, Santarossa ve Woodruff, (2018); Göksel ve Serarslan (2015), yapıldığı görülmektedir.

Sosyal medya ağları, günümüz dünyasında hem iletişim kurma hem de günceli takip etme açısından önemlidir. Bu ağlar, öğrencilerin birbirleri ile haberleşme, ders notlarını ve ders slaytlarını iletme açısından önem taşımaktadır. Ancak, sosyal medya ağları faydalı olduğu kadar, bireylerin zamanlarını fazlasıyla alması ve işlevi dışında kullanılması gibi olumsuz sonuçlara da sebep olmaktadır. Mevcut çalışma, üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluk düzeylerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması bakımından da literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu düşüncelerden hareketle çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluk düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda bazı sorulara yanıt aranmıştır: (1) Öğrencilerin sosyal medya bozukluğu ne düzeydedir? (2) Sosyal medya bozukluğu, cinsiyet’e göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır? (3) Sosyal medya bozukluğu, öğrenim görülen bölüm/fakülteye göre farklılaşmakta mıdır? (4) Sosyal medya kullanım süresi, sosyal medya bozukluğu üzerinde manidar farklılık yaratmakta mıdır? (5) En sık kullanılan sosyal medyanın sosyal medya bozukluğu üzerinde anlamlı etkisi var mıdır? (6) Öğrencinin sosyal bir yapıya sahip olması, sosyal medya bozukluğunda farklılık yaratmakta mıdır? (7) Öğrencilerin sosyal medya kullanım amaçları, sosyal medya bozukluğunda manidar farklılık yaratmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma kapsamında kullanılan betimsel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişkenin değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 1991).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Yozgat Bozok Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim fakültesinde öğrenim gören toplam 704 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi hızlı, ucuz ve kolay yoldan veri toplamaya imkân tanıyan bir örnekleme tekniğidir (Gürbüz ve Şahin, 2014).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada; Savcı, Ercengiz ve Aysan (2018) tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Bozukluğu Ölçeği” ile araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Ölçek, toplam 9 maddeden oluşan ve 5’li Likert tipinde bir ölçektir (Her Zaman:5, Sıklıkla:4, Bazen:3, Nadiren:2 ve Hiçbir Zaman:1). Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 45, en düşük puan ise 9’dur. Mevcut ölçeğin yapı geçerliği Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. AFA sonucunda elde edilen tek faktörlü yapı iki ayrı örnekleme Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonucunda tek faktörlü ölçeğin modelinin her iki örnekleme de iyi uyum değerlerine sahip olduğu görülmüştür. Ölçeğin ölçüt bağlantılı geçerliği sosyal medya kullanım süresi, sosyal medya hesap sayısı, öz-disiplin, dürtüsellik, pozitif duygulanım, negatif duygulanım ve sosyal bağlılık ile incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği test- tekrar test yöntemi ve üç farklı örnekleme Cronbach’s α iç tutarlık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda Cronbach’s α iç tutarlık güvenilirlik katsayıları ve t-

tekrar test güvenilirlik katsayısının yeterli düzeyde olduğu görülmüştür (Savcı, Ercengiz ve Aysan, 2018).

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması, üniversite öğrencilerinden ders dönemi içerisinde gerçekleşmiştir. Öncelikle veri toplama aracı hakkında bilgilendirme yapılmış sonrasında ise çalışmaya katılmak isteyen öğrencilerden veriler toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin normallik varsayımının sınanması için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Bununla birlikte verilerin normallik göstergesi olarak çarpıklık ve basıklık katsayıları da dikkate alınmıştır. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğu puanlarının demografik özelliklerinin farklı kategorilerine göre karşılaştırılmasında kategori sayısı dikkate alınmıştır. Buna göre sosyal medya bozukluğu puanlarının karşılaştırılmasında iki kategoriden oluşan değişkenler için bağımsız gruplar için t testi, üç veya daha fazla kategoriden oluşan değişkenler için ise tek yönlü varyans analizi (Oneway Analysis of Variance-ANOVA) kullanılmıştır. İki'den fazla parametrik ana kütle ortalamasının birbirine eşit olup olmadığını test etmek için ANOVA testi kullanılmaktadır (Karagöz, 2016). ANOVA sonucunda oluşan farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını saptamak amacıyla çoklu karşılaştırma (Post Hoc.) testleri kullanılmıştır. Kullanılacak çoklu karşılaştırma testinin belirlenmesinde Levene varyansların homojenliği testi dikkate alınmıştır. Bu test sonucunda eğer grup varyansları homojen ise Tukey, grup varyansları homojen değilse Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım bozukluğuna ilişkin demografik özelliklerinin betimlendiği değerler tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Demografik Değişkenlere İlişkin Frekans Tablosu

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Erkek	188	26,7
Kadın	516	73,3
Toplam	704	100,0
Akademik Birim	Frekans	Yüzde (%)
Sağlık Hizmetleri MYO	484	68,8
BESYO	96	13,6
Eğitim Fakültesi	124	17,6
Toplam	704	100,0
Sınıf	Frekans	Yüzde (%)
1. Sınıf	503	71,4
2. Sınıf	142	20,2
3. Sınıf	43	6,1
4. Sınıf	10	1,4
Uzatmalı	6	,9
Toplam	704	100,0
Sosyal Medya Günlük Kullanım Süresi	Frekans	Yüzde (%)
0-1 Saat	57	8,1
2-3 Saat	263	37,4
4-6 Saat	271	38,5
7 Saat ve Üzeri	113	16,1
Toplam	704	100,0
Sahip Olunan Sosyal Medya Hesapları		
Facebook	Frekans	Yüzde (%)
Kullanmıyorum	609	86,5
Kullanıyorum	95	13,5
Toplam	704	100,0
Instagram	Frekans	Yüzde (%)
Kullanmıyorum	146	20,7
Kullanıyorum	558	79,3
Toplam	704	100,0
Twitter	Frekans	Yüzde (%)
Kullanmıyorum	604	85,8
Kullanıyorum	100	14,2
Toplam	704	100,0
Whatsapp	Frekans	Yüzde (%)
Kullanmıyorum	90	12,8
Kullanıyorum	614	87,2
Toplam	704	100,0
Hepsi	Frekans	Yüzde (%)
Kullanmıyorum	636	90,3
Kullanıyorum	68	9,7
Toplam	704	100,0
En Sık Kullanılan Sosyal Medya	Frekans	Yüzde (%)

Facebook	6	,9
Instagram	354	50,3
Twitter	15	2,1
Whatsapp	320	45,5
Diğer	9	1,3
Toplam	704	100,0
Sosyallik	Frekans	Yüzde (%)
Evet	456	64,8
Hayır	248	35,2
Toplam	704	100,0
Sosyal Medya Kullanım Amacı	Frekans	Yüzde (%)
Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	28	4,0
Zaman Geçirmek	335	47,6
Kişileri Takip Etmek	21	3,0
Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	164	23,3
İletişim Kurmak	156	22,2
Toplam	704	100,0

Sosyal medya bozukluğu kapsamında yürütülen mevcut çalışmaya Sağlık Hizmetleri MYO (n=484; % 68,8), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (n=96; % 13,6) ile Eğitim fakültesinde (n=124; % 17,6) öğrenim gören 188'i erkek (% 26,7), 516'sı kadın (% 73,3) olmak üzere toplam 704 öğrenci katılım göstermiştir. Bu öğrencilerin 503'ü (% 71,4) 1. Sınıfta; 142'si (% 20,2) 2. Sınıfta; 43'ü (% 6,1) 3. Sınıfta; 10'u (% 1,4) 4. Sınıfta; 6'sı ise (% 0,9) uzatmalı olarak öğrenim görmektedirler. Çalışmaya katılan öğrencilerin 57'si (% 8,1) günlük 0-1 saat; 263'ü (% 37,4) günlük 2-3 saat; 271'i (% 38,5) günlük 4-6 saat; 113'ü ise (% 16,1) günlük 7 saat ve üzeri sosyal medyada zaman harcamaktadır. Sosyal medya ağlarından Facebook'u 609 öğrenci (% 86,5) kullanmıyorken, 95 öğrenci ise (% 13,5) kullanmaktadır. Instagram'ı 146 öğrenci (% 20,7) kullanmıyorken, 558 öğrenci (% 79,3) kullandığını ifade etmiştir. Twitter'ı 604 öğrenci (% 85,8) kullanmıyorken, 100 öğrenci (% 14,2) kullanmaktadır. Whatsapp'ı 90 öğrenci (% 12,8) kullanmamaktayken, 614 öğrenci (% 87,2) kullandığını ifade etmiştir. Tüm bu sosyal ağların hepsini aynı anda kullanmayan öğrenci sayısı 636 (%90,3) iken, aynı anda kullanan öğrenci sayısı ise 68 (% 9,7)'dir. Sosyal medya ağları içerisinde kullanıma öncelik verilen/en sık kullanılanlar sırası ile; Instagram 354 (% 50,3) öğrenci, Whatsapp 320 (% 45,5) öğrenci, Twitter 15 (% 2,1) öğrenci, diğer sosyal medya 9 (% 1,3)

öğrenci ve Facebook 6 (% 0,9) öğrenci şeklindedir. Kendisini sosyal bir birey olarak tanımlayan 456 (% 64,8) öğrenci var iken, sosyal bir birey olmadığını düşünen 248 (% 35,2) öğrenci yer almaktadır. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım amaçlarına bakıldığında, 28 öğrenci (% 4,0) düşünce ve bilgi paylaşımında bulunmak; 335 öğrenci (% 47,6) zaman geçirmek; 21 öğrenci (% 3,0) kişileri takip etmek; 164 öğrenci (% 23,3) güncel haber ve bilgileri takip etmek; 156 öğrenci ise (% 22,2) iletişim kurmak için sosyal medyayı kullanmakta olduklarını belirtmişlerdir (Tablo 1).

Tablo 2. Sosyal Medya Bozukluğuna İlişkin İstatistikler

	N	Ort.	ss.	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
Sosyal Medya Bozukluğu	704	19,01	7,32	,892	,685	9	45

Öncelikle Sosyal Medya Bozukluğu ölçeğinden alınan toplam puan değişkeninin normal dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesinde Tablo 2'deki çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmıştır. Literatürde kabul gören bir kritere göre çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1,5 ile 1,5 aralığında olması bir değişkenin normal dağıldığının bir göstergesidir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Buna göre, sosyal medya bozukluğu değişkeninin çarpıklık ve basıklık değerleri de göz önüne alındığında bu değişkenin normal dağılım gösterdiği kabul edilebilir. Bu durumda sosyal medya bozukluğu puanlarının çeşitli demografik değişkenler için farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesinde parametrik istatistiksel teknikler kullanılacaktır.

Cinsiyete Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğunun cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi ile incelenmiştir. Sonuçlar Tablo 3'teki gibidir:

Tablo 3. Cinsiyete Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t	P
Erkek	188	18,54	7,214	-1,015	0,310
Kadın	516	19,18	7,370		

Tablo 3'teki t testi bulgularına göre öğrencilerin sosyal medya bozukluğu ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği söylenebilir ($t=-1,015$; $p>0,05$).

Öğrenim Görülen Bölüm/Fakülteye Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Öğrencilerin sosyal medya bozukluğunun öğrenim gördükleri bölüm/fakülte değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Öğrenim görülen bölüm/fakülte'ye ait betimleyici istatistiklere ve ANOVA testi sonuçlarına sırasıyla Tablo 4 ve Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğrenim Görülen Bölüm/Fakülte Puanlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Bölüm/Fakülte	N	Ort.	Ss
Sağlık Hiz. MYO	484	18,81	7,001
BESYO	96	20,80	8,512
Eğitim Fakültesi	124	18,40	7,453
Toplam	704	19,01	7,329

Tablo 5. Öğrenim Görülen Bölüm/Fakülte Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	374,958	2	187,479	3,515	0,030
Gruplar İçi	37386,007	701	53,332		
Toplam	37760,964	703			

Tablo 5'teki sonuçlar dikkate alındığında, sosyal medya bozukluğu açısından farklı fakülte/bölüm değişkeninin manidar bir farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir ($F=3,515$; $p<0,05$). Bu aşamada anlamlı farklılığın hangi fakülte/bölmeler arasında kaynaklandığının belirlenmesi için grup varyanslarının homojen olmadığı durumda kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhane T2 testi yapılmış ve Tablo 6'daki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüm/Fakülteye Göre Tamhane T2 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

Değişken	1.Grup	2.Grup	Ortalamalar Farkı	P
Sosyal Medya Bozukluğu	Sağlık Hiz. MYO	BESYO	-1,994*	,039
		Eğitim Fakültesi	,413	,841
	BESYO	Sağlık Hiz. MYO	1,994*	,039
		Eğitim Fakültesi	2,407*	,041
	Eğitim Fakültesi	Sağlık Hiz. MYO	-,413	,841
		BESYO	-2,407*	,041

Tablo 6'daki Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi bulguları göz önüne alındığında BESYO'da öğrenim gören öğrencilerinin sosyal medya bozukluklarının hem sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda hem de diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğunun günlük sosyal medya kullanma süresi açısından manidar farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Sosyal medya kullanım süresine göre betimleyici istatistiklere ve ANOVA testi sonuçlarına sırasıyla Tablo 7 ve Tablo 8'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Sosyal Medya Kullanım Süresi Puanlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Sosyal Medya Kullanım Süresi	N	Ort.	Ss
0-1 Saat	57	13,47	4,591
2-3 Saat	263	17,02	6,281
4-6 Saat	271	20,25	6,703
7 Saat ve Üzeri	113	23,43	8,809
Toplam	704	19,01	7,329

Tablo 8. Sosyal Medya Kullanım Süresi Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	5420,665	3	1806,888		
Gruplar İçi	32340,299	700	46,200	39,110	0,000
Toplam	37760,964	703			

Tablo 8’deki sonuçlara bakıldığında, öğrencilerin sosyal medya kullanım sürelerine göre sosyal medya bozukluk düzeylerinin manidar farklılık oluşturmadığı görülmektedir ($F=39,110$; $p<0,05$). Bu aşamada anlamlılığın hangi kullanım süreleri arasındaki farktan kaynaklandığının belirlenmesi için Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve Tablo 9’deki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 9. Sosyal Medya Kullanım Süresi Puanlarına Göre Tamhane T2 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

Değişken	1.Grup	2.Grup	Ortalamalar Farkı	P
Sosyal Medya Bozukluğu	0-1 saat	2-3 saat	-3,545	,000
		4-6 saat	-6,781	,000
		7 saat ve üzeri	-9,960	,000
	2-3 saat	0-1 saat	3,545	,000
		4-6 saat	-3,236	,000
		7 saat ve üzeri	-6,415	,000
	4-6 saat	0-1 saat	6,781	,000
		2-3 saat	3,236	,000
		7 saat ve üzeri	-3,179	,004
	7 saat ve üzeri	0-1 saat	9,960	,000
		2-3 saat	6,415	,000
		4-6 saat	3,179	,004

Tablo 9’deki Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi bulguları göz önüne alındığında tüm kullanım süreleri arasında sosyal medya bozukluğu açısından anlamlı farklılıklar olduğu söylenebilir ($p<0,05$). Bununla birlikte Tablo 7’deki gruplara ait ortalama değerleri de dikkate alındığında, öğrencilerin günlük sosyal medya kullanım süreleri arttıkça sosyal medya bozukluklarının da arttığı görülmektedir. Bu bulguya göre üniversite öğrencilerinin sosyal medyayı uzun süre kullanmalarının öğrencilerde sosyal medya bozukluğunu artırdığı söylenebilir.

En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğunun en sık kullanılan sosyal medya hesabına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği yine ANOVA ile incelenmiştir. Tablo 10 ve Tablo 11’de analiz sonuçlarına ter verilmiştir.

Tablo 10. En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Puanlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Kullanılan Sosyal Medya Hesabı	N	Ort.	Ss
Facebook	6	18,00	5,514
Instagram	354	20,04	7,602
Twitter	15	17,33	7,853
Whatsapp	320	18,12	6,927
Diğer	9	13,67	3,606
Toplam	704	19,01	7,329

Tablo 11. En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	934,387	4	233,597		
Gruplar İçi	36826,578	699	52,685	4,434	0,002
Toplam	37760,964	703			

Tablo 11’deki sonuçlara göre öğrencilerin en sık kullandıkları sosyal medya hesabına göre sosyal medya bozukluğu puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F=4,434$; $p<0,05$). Farklılığın hangi sosyal medya hesapları arasındaki farktan kaynaklandığının belirlenmesi için Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve Tablo 12’deki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 12’deki Tamhane T2 çoklu karşılaştırma testi bulgularına göre, sadece en sık Instagram’ı kullandığını belirten öğrenciler ile en sık Whatsapp’ı kullandığını ifade eden öğrencilerin sosyal medya bozuklukları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Tablo 10’daki grup ortalamaları da dikkate alındığında en sık olarak Instagram’ı kullanan

öğrencilerin Whatsapp'ı kullanan öğrencilere göre sosyal medya bozukluklarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 12. En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Puanlarına Göre Tamhane T2 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

Değişken	1.Grup	2.Grup	Ortalamalar Farkı	P
Sosyal Medya Bozukluğu	Facebook	Instagram	-2,037	,960
		Twitter	,667	1,000
		Whatsapp	-,116	1,000
		Diğer	4,333	,789
	Instagram	Facebook	2,037	,960
		Twitter	2,703	,620
		Whatsapp	1,921*	,006
		Diğer	6,370	,071
	Twitter	Facebook	-,667	1,000
		Instagram	-2,703	,620
		Whatsapp	-,782	,994
		Diğer	3,667	,753
	Whatsapp	Facebook	,116	1,000
		Instagram	-1,921*	,006
		Twitter	,782	,994
		Diğer	4,449	,367
	Diğer	Facebook	-4,333	,789
		Instagram	-6,370	,071
		Twitter	-3,667	,753
		Whatsapp	-4,449	,367

Kendisini Sosyal Bir Birey Olarak Tanımlama Durumuna Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluk düzeylerinin sosyal bir birey olup olmadıkları açısından farklılık yaratıp yaratmadığı, bağımsız gruplar için t testi ile incelenmiştir. Sonuçlar Tablo 13'teki gibidir:

Tablo 13. Sosyallik Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Kendinizi Sosyal Bir Birey Olarak Tanımlıyor musunuz?	N	Ort.	ss	T	P
Evet	456	18,55	7,053	-2,176	0,030
Hayır	248	19,84	7,756		

Tablo 13'teki t testi bulgularına göre öğrencilerin kendilerini sosyal bir birey olarak tanımlama durumlarının sosyal medya bozukluğu ortalama puanları üzerinde manidar farklılık oluşturduğu görülmektedir ($t=-2,176$; $p<0,05$). Bununla birlikte grup ortalamaları da dikkate alındığında kendisini sosyal bir birey olarak tanımlamayan öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeylerinin sosyal biri olduğunu ifade eden öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgudan yola çıkarak üniversite öğrencilerinin sosyallik düzeyleri arttıkça sosyal medya bozukluk düzeylerinin anlamlı derecede azaldığı söylenebilir.

Sosyal Medyayı Kullanma Amacına Göre Sosyal Medya Bozukluğu Puanlarının Karşılaştırılması

Kullanılan sosyal medya hesaplarının kullanım amaçları açısından sosyal medya bozukluğu üzerinde anlamlı bir farklılığa sebep olup olmadığı yine ANOVA ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına sırasıyla Tablo 14 ve Tablo 15'te yer verilmiştir.

Tablo 14. Sosyal Medya Kullanım Amacı Puanlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Kullanım amacı	N	Ort.	Ss
Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	28	17,11	5,698
Zaman Geçirmek	335	19,89	7,348
Kişileri Takip Etmek	21	27,76	9,889
Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	164	17,85	6,685
İletişim Kurmak	156	17,49	6,751
Toplam	704	19,01	7,329

Tablo 15. Sosyal Medya Kullanım Amacı Puanlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	2545,305	4	636,326	12,631	0,000
Gruplar İçi	35215,659	699	50,380		
Toplam	37760,964	703			

Tablo 15'teki sonuçlara göre öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeyleri sosyal medyayı kullanma amaçlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=12,631$; $p<0,05$). Oluşan manidar farklılığı tespit etmek amacıyla yapılan Tamhane T2 testi sonuçları ise Tablo 16'daki gibidir.

Tablo 16. Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Amacına Göre Tamhane T2 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

Değişken	1.Grup	2.Grup	Ortalamalar Farkı	P
Sosyal Medya Bozukluğu	Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	Zaman Geçirmek	-2,779	,191
		Kişileri Takip Etmek	-10,655*	,001
		Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	-,747	1,000
		İletişim Kurmak	-,386	1,000
	Zaman Geçirmek	Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	2,779	,191
		Kişileri Takip Etmek	-7,875*	,017
		Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	2,033*	,022
		İletişim Kurmak	2,393*	,004
	Kişileri Takip Etmek	Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	10,655*	,001
		Zaman Geçirmek	7,875*	,017
		Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	9,908*	,002
		İletişim Kurmak	10,268*	,001
	Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	,747	1,000
		Zaman Geçirmek	-2,033*	,022
		Kişileri Takip Etmek	-9,908*	,002
		İletişim Kurmak	,360	1,000
	İletişim Kurmak	Düşünce ve Bilgi Paylaşmak	,386	1,000
		Zaman Geçirmek	-2,393*	,004
		Kişileri Takip Etmek	-10,268*	,001
		Güncel Haber ve Bilgileri Takip Etmek	-,360	1,000

Tablo 16'daki Tamhane T2 testi bulgularına göre sosyal medyayı kişileri takip etmek amacıyla kullanan öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeylerinin diğer amaçlar için kullanan öğrencilerin tamamına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir. Yine Tablo 16'daki bir diğer bulguya göre sosyal medyayı zaman geçirmek amacıyla kullanan öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeyleri sosyal medyayı güncel haber ve bilgileri takip etmek ve iletişim kurmak amacıyla kullanan öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksektir.

Tartışma

Mevcut çalışmada, kadın ve erkek öğrenciler arasında sosyal medya bozukluğu açısından herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Benzer şekilde, Aydın (2016) tarafından yapılan çalışmada da, kadın ve erkek öğrenciler arasında herhangi bir farklılığa rastlanılmamıştır. Aktan (2018)'ın öğrenciler üzerinde yapmış olduğu sosyal medya bağlılığı ile ilgili araştırmada kadın ve erkekler arasında farklılık olmadığı belirlenmiştir. İcgin (2018) tarafından yapılan çalışmada da kadın ve erkek öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlığı ve motivasyonlarında farklılık tespit edilmemiştir. Çiftçi (2018) de, benzer şekilde kız ve erkek öğrencilerin sosyal medya bağlılığında farklılık oluşmadığını ifade etmiştir. Gürültü (2016), lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında sosyal medya bağımlılığı puanının cinsiyete göre farklılaşmadığını belirtmiştir. Bu çalışmaların bulguları, mevcut çalışmanın cinsiyet değişkenine ilişkin bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın bir diğer bulgusu öğrencilerin farklı bölümlerde öğrenim görmesinin sosyal medya bozukluk düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmasıdır. Benzer şekilde Çiftçi (2018), farklı bölümlerde öğrenim gören öğrenciler arasında sosyal medya bağımlılığında anlamlı farklılık ortaya çıktığını tespit etmiştir.

Mevcut çalışmada öğrencilerin sosyal medya kullanım süresinin sosyal medya bozukluk düzeylerinde anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. O'Toole tarafından yapılan çalışmada, haftada beş saatten fazla internet kullanan bireylerin dörtte birlik kesiminin, internetin bireylerin ailelerine ve arkadaşlarına ayırmaları gereken zamanı azalttığına inandıkları saptanmıştır (O'Toole, 2000). Sanders ve ark., ergenler üzerinde yapılan incelemede, ergenlerin internet fazla kullanmalarının, aile ve arkadaş ilişkilerini azalttığı sonucuna varılmıştır (Sanders ve ark., 2000).

Aydın (2016) çalışmasında öğrencilerin internet kullanım sürelerinde farklılıklar ortaya çıktığını ifade etmiş, Aktan (2018) ise öğrencilerin sosyal medya kullanım süreleri arasında manidar farklılıklar oluştuğunu belirlemiştir. Demir (2016)'ın lise öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmada sosyal medya kullanım sıklığında farklılıklar tespit edilmiştir. Konuyla

direkt benzerlik gösteren Gürültü (2016)'nın çalışmasında ise lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı puanlarının sosyal medya kullanım sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bener şekilde Okumuş (2018) öğrencilerin sosyal medya tutum puanlarının, sosyal medya kullanım sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşturduğunu tespit etmiştir. Tüm bu bulgular, mevcut çalışma sonucu ile örtüşmekte iken, İçirgin (2018)'in üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve motivasyonlarının, sosyal medya kullanma sıklıklarına göre anlamlı farklılık göstermediğini vurgulaması, çalışma sonucu ile benzerlik göstermemektedir.

Mevcut çalışma sonuçları, en sık kullanılan sosyal medyanın Instagram ve Whatsapp olduğunu göstermiştir. Yapılan bir çalışma ise (Mazman, 2009) facebook kullanımının yaygın olarak kullanıldığını göstermiştir.

Sonuç

Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin sosyal medya bozukluğu puan ortalaması ($\bar{X}=19,01$) olarak hesaplanmış, buna göre üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğunun düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin sosyal hayatta çevreleri ile daha fazla ve sağlam ilişkiler kurduklarını göstermektedir.

Mevcut çalışmada, kadın ve erkek öğrenciler arasında sosyal medya bozukluğu açısından herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Ağ teknolojisinin gelişmişliğine bağlı olarak sosyal medya kullanım alanları ve süresi de git gide artmaktadır. Toplumda hem kadınlar hem de erkekler, sosyal medyaları aktif bir şekilde kullanmaktadırlar. Ancak bu kullanım, her iki cinsiyet arasında herhangi bir farklılık ortaya çıkarmamaktadır.

Öğrencilerin farklı bölümlerde öğrenim görmesi sosyal medya bozukluk düzeylerinde farklılığa neden olmaktadır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında BESYO'da öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun daha yüksek olduğu görülmektedir. BESYO'larda derslerin yoğunlukla uygulamalı olarak işlenmesi ve bu vesile ile serbest zamanların diğer öğrencilere oranla daha fazla olması nedeniyle BESYO öğrencilerinin sosyal medya kullanım sürelerinin daha

fazla olabileceği, bu durumda sosyal medya kullanım bozukluğunun da artabileceği söylenebilir.

Öğrencilerin günlük sosyal medya kullanım süresinin sosyal medya bozukluğunda farklılık yarattığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara bakıldığında kullanım süresi 7 saat ve üzeri olan öğrencilerin sosyal medya bozukluğu ortalamasının en yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bu sonuç, sosyal medya kullanım süresi ne kadar az olur ise, sosyal medya bozukluğunun da o düzeyde düşük olacağını göstermektedir.

En sık kullanılan sosyal medyanın, öğrencilerin sosyal medya bozukluğu üzerinde farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Sosyal medya kullanım süresi arttıkça, sosyal medya bozukluğunun da yükselmesi aşıkârdır. Bu nedenle, sıklıkla kullanılan sosyal medyalar arasında farklılıklar olması, beraberinde kullanım bozukluğunda da farklılık yaratmıştır. Araştırmada sosyal medya bozukluğu en yüksek olan öğrencilerin en sıklıkla Instagram kullanıcısı olan öğrenciler olduğu, bunu en sık Whatsapp kullandığını belirten öğrencilerin izlediği belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında kendini sosyal bir birey olarak tanımlamayan öğrencilerin ortalama sosyal medya bozukluk puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Birey sosyal bir yapıya sahip olmaz ise, çevresi ile iletişime kapalı olacaktır. Bu durum da bireyi telefon, bilgisayar, tablet gibi kişinin asosyal bir ortamda vakit geçireceği kanallara yöneltecektir. Bu bağlamda birey daha fazla sosyal medyada zaman harcayacak ve sosyal medya bozukluğu da yüksek çıkacaktır. Buna göre üniversite öğrencilerinin sosyal medya bozukluğunu düşürmenin bir yolu olarak gerçek hayattaki sosyal etkinliklerinin artırılması önerilmektedir.

Öğrencilerin sosyal medyayı kullanma amaçlarının da sosyal medya bozukluk düzeylerinde farklılığa neden olduğu belirlenmiştir. Bulgular dikkate alındığında, sosyal medya bozukluğu en yüksek olan öğrencilerin sosyal medyayı kişileri takip etmek amacıyla kullanan öğrenciler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca son olarak sosyal medyayı zaman geçirmek amacıyla kullanan öğrencilerin sosyal medya bozukluk düzeylerinin sosyal medyayı güncel haber ve bilgileri takip etmek ve iletişim kurmak amacıyla kullanan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

Social Media Disorder: A Research on University Students

*

Çağdaş Caz – Sait Bardakçı

Yozgat Bozok University – Cumhuriyet University

Internet and social media have become an indispensable part of our daily life. Social media has become the focus of everyone who can use electronic gadgets. Social media and internet sites are increasing the number of users every day. The developments in information and communication technologies have brought along some risks as well as these opportunities. One of these risks is social media disorder. social media networks, as well as useful for individuals to take their time out of the function and also cause negative consequences such as use. The present study is important for the determination of social media impairment levels of university students. The aim of this study is to determine the social media disorder levels of university students and to examine the social media disorders of the students in terms of the different variables they have.

Method

The universe of the study is composed of all Yozgat Bozok University students. The sample of the study consists of a total of 704 students studying at the Vocational School of Health Services, School of Physical Education and Sports and other faculties. Easy sampling method was used to determine the study group. The sampling method is a sampling technique that allows fast, cheap and easy data collection (Gürbüz and Şahin, 2014).

Data Collection Tool

Social Media Disorder Scale was used as the data collection tool. The scale is a 5-point Likert-type scale consisting of 9 items.

Data Collection

Data were collected from university students during the course period. Before the data collection tool was distributed to the students, information was given about the study. As the study was based on the principle of voluntary participation, data were collected from students who wanted to participate in the study.

Data Analysis

Firstly, Kolmogorov-Smirnov test was used in order to determine whether the obtained data was normally distributed. The number of categories was taken into consideration when comparing the demographic characteristics of university students according to different categories of social media disorder scores. According to this, t-test was used for independent groups for two-variable variables, and one-way variance analysis (ANOVA) was used for variables with three or more categories. In order to determine the difference between the groups, if there is any difference between the ANOVA tests, multiple comparison (Post Hoc.) Tests are used. In the determination of the multiple comparison test to be used Levene test of homogeneity of variance was taken into consideration. As a result of this test, Tukey, if the group variances were homogeneous, Tamhane T2 multiple comparison test was used.

Findings

Considering the skewness and kurtosis values of the social media disorder variable, it can be assumed that this variable has a normal distribution. In this case, parametric statistical techniques will be used to investigate whether social media disorder scores differ for various demographic variables.

Discussion

In the present study, no difference was found between the male and female students in terms of social media disorder. Similarly, the study conducted by Aydın (2016) did not reveal any differences between male and female students. Aktan (2018)'s research on social media loyalty to students revealed no difference between men and women. In the present study, it was determined that the social media usage period of the students caused a significant difference in social media disorder levels. Aydın (2016) stated that there were differences in the internet usage period of the students and Aktan (2018) determined that there were significant differences between the social media usage period of the students. Another finding of this study is that students' education in different departments makes a significant difference in social media disorder levels. Similarly, Farmer (2018) found that there was a significant difference in social media addiction among students studying in different departments.

Results

In the present study, no difference was found between the male and female students in terms of social media disorder. Depending on the development of network technology, social media usage areas and duration are increasing. In society, both women and men actively use social media. However, this use does not reveal any difference between the two genders. Students' learning in different departments leads to differences in social media levels. When the findings of the study are examined, it is seen that the social media use disorder of the students studying at BESYO is higher. It has been determined that daily social media usage of students makes a difference in social media disorder. According to the findings obtained, it was determined that the average of social media disorder of students with a duration of 7 hours or more was the highest. This result shows that the less social media usage period, the lower the level of social media disorder. It was determined that the most frequently used social media had a difference on the social media disorder of the students. As the duration of social media usage increases, it is obvious that social media disorder also increases.

Kaynakça / References

- Akkaya, Ö. ve Zerenler, M. (2017). Social media and sports marketing relationship a research toward identification of fan's attitudes: Beşiktaş sports club example. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(4), 945-963.
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Aydın, İ. E. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları üzerine bir araştırma: Anadolu üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(35), 373-386.
- Cabral, J. (2011). Is generation addicted to social media. *The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*, 2(1), 1-10.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 417-434.
- Demir, Ü. (2016). Sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi: Çanakkale'de lise öğrencileri üzerine Bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 9(2), 27-50.
- Dikme, G. (2013). *Üniversite öğrencilerinin iletişimde ve günlük hayatta sosyal medya kullanım alışkanlıkları: kadir has üniversitesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi, İstanbul.
- Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve sanal sosyalleşme: facebook örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Göksel, A. G. ve Serarslan, M. Z. (2015). Public relations in sports clubs: New media as a strategic corporate communication instrument. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 2(2), 275-283.
- Griffiths, M. D. Szabo, A. (2014). Is excessive online usage a function of medium or activity? An empirical pilot study. *J Behav Addict*, 3, 74-77.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gürültü, E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2, 151-175.
- İçirgin, Ö. (2018). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve motivasyonları*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- İşlek, M. S. (2011). *Sosyal medyanın tüketici davranışlarına etkileri: Türkiye'deki sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Karaman.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve Amos 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. 1. Basım, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kırık, A. M. Arslan, A. Çetinkaya, A. ve Gül, M. (2015). A quantitative research on the level of social media addiction among young people in Turkey. *International Journal of Science Culture and Sport (Intjscs)*, 3(3), 108-122.
- Lim, Y. ve An, S. (2018). Effects of attributions and social media exposure on obesity stigma among korean adolescents. *Social Behavior and Personality*, 46(12), 2049–2062.
- Mazman, G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Mitchell, F. R. Santarossa, S. ve Woodruff, S. J. (2018). Athletes as advocates: Influencing eating-disorder beliefs and perceptions through social media. *International Journal of Sport Communication*, 11, 433–446.
- Okumuş, V. (2018). *Çocukların sosyal medya kullanımları ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Patchin, J. ve Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the schoolyard: a preliminary look at cyber bullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4(2), 148-169.
- Sarıçam, H. ve Adam-Karduz, F. F. (2018). Sosyal medya kullanım bozukluğu ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9(2), 116-135.
- Savcı, M. Ercengiz, M. ve Aysan, F. (2018). Sosyal Medya bozukluğu ölçeği'nin ergenlerde Türkçe uyarlanması. *Arch Neuropsychiatry* DOI 10.5152/npa.2017.19285.

- Sanders, C., Field, T., Diego, M. ve Kaplan, M. (2000). The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence*, 35, 237-242.
- Singh, N. ve Barmola, K. C. (2015). Internet Addiction, mental health and academic performance of school students/adolescents. *The International Journal of Indian Psychology*, 2(3), 98-108.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. (sixth ed.), Boston: Pearson.
- Ünlü, F. (2018). Orta yaş üstü bireylerde sosyal medya bağımlılığı ve sosyal izolasyon. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 161-171.
- Yayla, K. (2010). *İnternet pazarlamasında yeni eğilimler: çevrimiçi sosyal ağların üniversite öğrencilerinin satın alma davranışlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Caz, Ç. ve Bardakçı, S. (2019). Sosyal medya bozukluğu: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(17), 1100-1124. DOI: 10.26466/opus.521522